

[10r] Die XVIII februarii in poggio Sancte Reparatae Aleriensis diocesis

Reverendus presbiter Cornelius Sabellus, rector parochialis ecclesiae Sanctae Reparatae ab annis quindecim circa, aetatis suae annorum 40, et animarum 900 circa, annui redditus libr(arum) 600 Genuae, circa regimen cure examinatus et

Interrogatus quid sit peccatum. Respondit: il peccato è un offendere Iddio.

Interrogatus quotuplex sit peccatum. Respondit: duplex, mortale et veniale.

Interrogatus quomodo conosci et discernit peccatum veniale a mortali. Respondit: io conosco il peccato mortale dal veniale nell'esame che si fa a penitenti.

Interrogatus quot sint peccata in Spiritum Sanctum. Respondit: signor, non me ne ricordo.

Interrogatus quot modi per accidens peccata venialia fiunt mortalia et sic mortalia venialia. Respondit: multis modis, sed modo non habet similitudines paratas aut promptas.

Interrogatus quot sint partes penitentiae. Respondit: tres, contritio, confessio et satisfactio.

Interrogatus quae differentia sit inter contritionem et attritionem. Respondit: contritio est dolor perfectus, attritio vero imperfectus.

Interrogatus quid sit ieiunium. Respondit: è un'astinentia che si fa perché Dio così comanda e santa Chiesa. Respondit: sono obbligati da 18 anni in su, e li vecchi de 60 in su non son tenuti e le donne parturienti, li amalati e simili.

Interrogatus quid sit missa. Respondit: est sacramentum rei sacrae.

Interrogatus quid significet epistola et evangelium in missa. Respondit: la memoria del Vecchio e Novo Testamento.

Interrogatus quid significant verba illa "humiliate capita vestra Deo" quae sacerdos hoc tempore quadragesimali dicit in missa. Respondit: humiliarsi a Dio.

Interrogatus quidnam significet alba, cingulum, stola, manipulus et planeta quae in sacra missa utitur sacerdos. Respondit: l'alba la veste bianca illusoria posta al Signore, il cordone la fune, la stola [*sic*] e manipolo li fragelli, e la pianeta la veste purpurea di Cristo Nostro Signore nella sua passione.

Prete Cornello Savelli [*souscription autographe*]

[...]

[111r] 1616 die iovis 18 februarii in vesperis

Visitatio ecclesie parochialis sub titulo Sancte Reparatae diocesis Aleriensis, cuius titularis est (et) de iure patronatus multum reverendus Cornelius Zabellus, cuius annui redditus sunt libre sexcentum, status animarum numero 900.

In primis vixitavit sanctissimum Eucharestiae sacramentum, quod conservatur in pisside argentea ex conopio ceriseo ornata, in cuius interiori parte non est substractum corporale, quod includi mandat.

Tabernaculum est maxime decens et bene ornatum cum uno tantum conopeo laneo celestis coloris, non habet umbellam neque supracelum.

Clavis est deaurata cum funiculo ceriseo et conservatur sine bursa in quadam scattula.

Sacramentum innovatur in omni hebdomada.

In communione generali tempore Paschatis cedulas a communicandis exigat priusquam ipsis sacramentum administret, ut ecclesie precepto satisfactum esse satis sit.

Provideaturque de vase vitreo sudariolisque mundis pro purificandis atque abstergendis labiis communicantium, et non in calice et tubaliis ut antea consuetum erat.

In feria quinta Cene Domini mandatur quod iuxta rubricas [111v] missalis romani conservetur sacramentum in sacro calice et non in tabernaculo ostensorio ut consuetum erat.

Cum sanctissimum sacramentum ad infirmos deffertur de cetero cum sex luminariis cereis ad minus associetur et cum una lanterna.

Fons baptismalis est marmoreus cum ciborio nudo sine aliquo conopio, acquaque est satis clara, non habet figuram precussoris Christum baptisantis.

Sacra olea cathecumenorum et chrismatis et infirmorum conservantur appensa in dicto baptisterio in vassis stanneis satis decentibus.

Mandatur, cum sacrum oleum ad infirmos deffertur, quod de cetero dactis primum aliquibus ictibus campae et cum una tantum lanterna semper associetur.

Sacrarium est totum in altari sancti Michaelis, quod omnino removeatur, et ipsum altare impleatur.

Altare maius est debitae mensurae, mandat quod scabellum ipsius circundet lattera ipsius altaris per uncias duodecim.

De telaque viridis coloris ad coherendam pulverem mensae altaris provideatur.

Clavisque affigatur a cornu epistolae pro appendendo birretis sacerdotis celebrantis.

Fenestelleque pro conservandis urceolis ad usum sacrae missae ad formam prescriptam

augeantur.

Confessionale in luoco in ecclesia conspicuo collocetur a nobis significato.

[112r] Affigaturque casus sanctissimo domino nostro et reverendissimo ordinario reservatis.

Altare sub titulo sanctae Agatae est satis decens.

Sepulcrum quod est sub scabello ipsius altaris aut impleatur aut quod distet ab ipso scabello per cubitos decem.

Altare sancti Ioannis Baptiste. Icona est satis decens et bene picta.

Mandat quod petra sacrata ipsius altaris que est omnino nuda in capsula lignea includatur latitudine onciarum duarum, a parteque anteriori ex tella cera illinita tegatur.

Altarae sanctissime Domine Nostrae. Petra sacrata est omnino nuda, qua in capsula nucua aliove decenti ligno includatur ex telaque tegatur.

Supra dictis altaribus fabricentur fenestrelle ad formam prescriptam pro conservandis urceolis tintinabuloque gestatorio dum sacrum fit.

Clavesque affigantur pro appindendis birretis sacerdotis celebrantis.

Scabellaque ipsorum altarium circudent lattera ipsorum per oncias duodecim.

De tellisque viridis colloris provideatur pro concervandis sacris altaribus a pulveri.

Fenestra que est a cornu epistole altare maioris tela cerea aut vetro muniatur ad cohercendam pulverem seu ventum.

Adest unicum calicem cum patena ex auricalco.

Non fit aspertio acque sancte in die dominico, [112v] et de cetero fiat.

Nec etiam exercetur in diebus festivis dotrina christiana, non fiunt littaniae maiores in die sancti Marci.

In sepelliendis defontis massimos fiunt in ecclesia a feminis strepitu.

Cemiterium est ante fores ecclesiae, bruttis hominibusque pattens.

Ibique reperiuntur arbores ficuum olivarumque, que absindi et evellique mandat.

In supradicta parrochia Sancte Reparatae adest quidam canonicatus, cuius reverendus N. [espace en blanc] Doxius, cuius annui redditus sunt scuta centum et ultra supradictusque Doxius habetque duo beneficia in plebanie Tarcini diocesis Aleriensis.

Eodem die paulo post

Visitatio oratorii sub titulo sancti Antonii dicti loci Sancte Reparate.

Petra sacrata est debite measure, que in capsula lignea mandat accomodari et augi per oncias sex. [rayé: scabellum quod circondet (ipso)]

Quod in feria quinta Cene Domini laventur pedes confratribus, quod consuetum non erat.

Capitula ipsius confraternitatis a reverendissimo ordinario [*rayé*: Marianensi] Aleriensi reformatur et confirmentur intra spatium sex mensium, quibus elapsis irrita et invalida esse declarat, et quod de cetero quod sub constitutionibus a sancto Carolo Borromeo institutis millitent et observent.

In sero feriae quintae Cene Domini [113r] post lavationem pedum confratrum divinisque offitiis peractis, ab ipsis confratribus fiat processio ad parrochiam ad sanctissimum sacramentum adorandum.

Prohibetur feminas omnino intervenire ipsis processionibus de nocte.